

BRANTFORD
BRIDGESBURG
CALEDONIA
CHIPPAWA
CROWLAND
FORD CITY
FORT ERIE
FORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERFORD
NIAGARA FALLS
OSHAWA
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
SYDNEY
TORONTO
WELLAND
WINDSOR

Kelet-

és

Nyugat-

Kanadai Magyar Újság

EGYESITVE A KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL

VOL. VII EVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1930. JUNIUS 12 CSÜTÖRTÖK

NO. 24. SZÁM

ALDINA
BEKEVAR
BANA
CALGARY
EDMONTON
ESTEVAN
HALMOK
KAPOSVAR
LETYBRIDGE
NORBURY
OTTHON
PLUNKETT
RAYMOND
REGINA
SASKATOON
SAXONHILL
SOKHALOM
SZT. LASZLO
SZEKELYFOLD
SUDBURY
SUMAS
TABER
VANCOUVER
WAKAW
WEYBURN
WHITEWOOD

A CANADIAN POETESS FOR THE MAGYARS

ELMA KENNEDY BROWN OF WINNIPEG, WHO HAS TAUGHT THE ENGLISH LANGUAGE TO MANY NEWCOMERS, WRITING BEAUTIFUL VERSE ON HUNGARIAN TOPICS

Our Canadian readers have enjoyed the poetry of the Magyar race from the marvelous translations of Prof. Watson Kirkconnell, one of the most talented and best known linguists of North America. In this issue we have the privilege to present a very charming poem, written by a Canadian School mistress: Mrs. Elma Kennedy Brown. The "Canadian Hungarian News" was fortunate enough to publish a poem by Mrs. Brown heretofore, and we are proud, that the "Winnipeg Evening Tribune," the largest daily of the Southern Newspaper Syndicate, also has published her poem, entitled "Dismembered Hungary". In the meantime we have received a translation of the same, done in masterly style by one of our modern poets in the Old Country, Stephen Szathmari to be published in our Almanac for 1931.

We feel however, that the response of Magyarland shown to the friendly attitude of Mrs. Brown, should be broadcasted in our columns, in order that our friends may see, how grateful Hungarians feel to everyone, who takes our joys, problems and grievances into sympathetic consideration. Here, for instance, we are glad to publish two letters addressed to Mrs. Elma Kennedy Brown. The first one is written by Baron Perényi, Chairman of the National Hungarian Federation, and a well known statesman, who made so many friends amongst Canadians during his visit to our New Homeland a few years ago. He writes:

Madam:
We read with much interest your beautiful poem, entitled "Dismembered Hungary", published in the "WINNIPEG TRIBUNE".

Allow us to thank you for your kind sympathy demonstrated towards our much suffered nation and towards our country, the dismemberment of which has no equal in cruelty in the world's history.

Please permit us to hope, that we shall have the pleasure to express our thanks also personally and be assured, that we shall be very happy to do anything to Your service either now or at an eventual visit of yours to Hungary.

Believe us, Madam, to be
Very sincerely yours
Baron SIGISMUND PERENYI
Chairman.

Then we have to mention the letter written by Francis Herczeg, foremost novelist and dramatist of modern Hungary, and President of the Hungarian Frontier Readjustment League, who expressed his thanks as follows:

Dear Madam:
The editor of the "Canadian Hungarian News" has been so kind as to send us the proof of your contribution: the Ode to Hungary. We have read with pleasure and stimulated patriotism the exceedingly valuable poetry inspired by such warm sympathy and we entertain the thought that the millions of Hungarian people will also read this gem from the talented mind of a distinguished Canadian woman, which manifests such sympathetic understanding of the sufferings of our Magyar-folk.

All expressions of interest in the Hungarian cause that come from the cultured people of the Far West and from across the the broad Atlantic cannot fail to fill us with joy and strengthen our confidence in the future of our country.

With heart-felt thanks and sincere esteem, we have the honour to be,
Madam,

Yours very respectfully
FRANCIS HERCZEG
National President
Dr. ANDREW FALL
Managing Director

And we, who know Mrs. Brown personally, are aware, that all that is said in the above letters is even more than true. For Mrs. Brown deserves the grateful thanks of not only the Hungarians in Canada, but all the Magyars of the world. She became acquainted with the Hungarian people their character, struggles, and sorrows, while teaching in night schools arranged to make the English language known to newcomers. And the same Mrs. Brown, who teaches Canadian and British history in the highschools of Prairie's Capital, was not too tired to sacrifice her evenings and, with some of her colleagues, mastered the problem of creating Canadians out of the very "foreigners". During these Newcanadian classes Mrs. Brown looked into the inmost soul of our Magyar people, and she has found that they are not as savage a race as wrongly advocated for so many years by false propaganda. She even went to their homes and as she found out, how much the Hungarians appreciate friendship and sympathy, she has not only become their great friend, but she has followed in the footsteps of Mrs. Margaret Somerville McDonald, of the Lethbridge Herald, Miss Mary Manners of the Manitoba Free Press, and Mrs. Violet McNaughton of the Western Producer — prominent newspaper-women, who were not afraid to give valuable publicity to the cause of Hungary, when they have found out that we are right.

To those, who have read and enjoyed Mrs. Brown's "Dismembered Hungary" we need not introduce her newest masterpiece, entitled "Memories" and published on the third page of this issue of the "Canadian Hungarian News". We know, that Hungarians — either in Canada or elsewhere — include the name of Elma Kennedy Brown in their prayers, amongst the names of those Canadians, who have the heart to understand us, being aware of the fact, that this is the very best way to win the newcomer Magyars to the Canadian ideals.

Betörték az afgánok Indiába

Mig India nagy városában a hinduk csendes felvonulásokkal ünnepelték meg Gandhi elzárásának egy hónapos fordulóját, addig India északnyugati határvizékén egységes támadást kezdtek a barbár törzsek az angol határőrség ellen. Végül is 14, ezer afriai harcos támadása készítette ellen támadásra a brit katonákat, akik repülőgépek, páncélos autómobiljaik és nagysejtű tüzéségük segítségével futásra bírták ezeket a felzúgott mohamedánokat, akik a Khyber szoroson keresztül fejlesztve menekültek az indiai területekről. Bár az angolok nagyszerűen fel vannak szerelve és úgyszólván minden várható támadásra felkészültek, a veszedelem mégis olyan nagy, hogy egész Indiában a függetlenségi mozgalomról az északnyugati határrétegre terelődött az érdeklődés, ahol a barbár törzsek vörös zászlókkal vonulnak fel a határőrség ellen.

MUNKÁBAN A KANADAI POLGÁROK MAGYAR CLUBJA

A kanadai választások s rettetes munkanélküliség kétszeresen indokoltá teszi, hogy a kanadai magyar polgárok Clubja a magyarok szempontjából is méltó helyet foglaljon el.

Örömmel értesülünk arról, hogy a Club egy s választások, mint a nyomor nagy kérdéssel behatás foglalkozik a hétón este 8 órakor a református templom basementjében tartandó gyűlésen.

A HAMILTONI "SPECTATOR" ÉS "HERALD" TRIANON ELLEN

HASÁBOS CIKKEK JELENTEK MEG MINDKÉT NAPILAPBAN A TRIANONI PÁPIRRONGY ALAIRÁSÁNAK TIZEDIK ÉVFORDULÓJÁN

A Magyar propagandának felemlő példát láttuk a naponként 55,000 példányban megjelenő "Hamilton Herald" valamint a "Spectator" június 4-iki számában. Mindkét tekintélyes angol újság részletesen foglalkozik a presbiterián egyház kötelekbe tartozó s a Kovács Ferenc tiszteletes vezetés alatt álló hamiltoni magyar reformátusok egységes állásfoglalásával, amelyet a Népszövetség előterjesztettek. Ebből az alkalomból a Herald részletesen ismerteti a hamiltoni magyar négyzetes lefolyását, megemlékezik az angol kövvelény magyarbarát állásfoglalásáról és végül is megjegyzi, hogy egy egész nemzet nem lehet ártatlanul halálra ítélve.

A Spectator még tovább megy és egy teljes hasábon foglalkozik a magyar kérdéssel, még pedig a lehető legtárgyalogabb beállítással. Amint legközelebbi számunk angol rovatából láthatjuk olvasóink, a Spectator úgyszólván teljes egészében ismeri a magyarországi jelkiallást és végül is megjegyzi, hogy a magyarok

éppen azért lesz jó kanadai polgár, miután a magyar ember meg tudja becsülni a vendég szeretetet, annál is inkább, mivel a nemzetiségek viselkedése következtében mi tudjuk legjobban, milyen rut a háltalanság.

A "Welland-Port Colborne Evening Tribune" is megemlékezik a református nagygyűléssel kapcsolatban a magyar nép "kivánatos" voltáról és többek között idézi Kovács tiszteletes nagyhatású angol beszédének azon szakaszát, amelyben felszólította Bishop Lloydot, Prince Albert bevándorló-ellenes anglikán püspököt, hogy látogassa meg a letelepedett magyarok otthonait és csak azután nyilatkozzék a "Hungarians praised" című cikk írójának legjobban Rev. Kovács azon kijelentése tetszett, hogy Bishop Lloyd a magyar telepeken nem fog találni egy font fokhagymát sem egy négyzetmérföldön, hanem a helyett lisztaság, rend és a szegény helyeken is az eszeréves magyar kultúra nyomai találhatók.

Jó étvágyuk van a kanadaiaknak

Az ottawai statisztikai hivatal érdekes jelentést adott ki az utolsó tíz év alatt elfogyasztott hús és tejtermékmennyiségekről, amiből kitűnik, hogy mielőtt a jelenlegi szomorú munkanélküliség felütötte fejét, Kanada hús és tejtermékfogyasztása rohamosan emelkedett. Különösen a sertéshúst kedvelte meg nagyon Kanada lakosága, ami abból is kitűnik, hogy 1929-ben 1,500 millió font elfogyasztott húsból 800 millió font sertés volt, míg csak mintegy 600 millió font a marhahús. A tejtermékfogyasztás is egy harmaddal emelkedett, sőt ezen a téren az elmúlt év folyamán 11 millió dolláros behozatalra is szorult Kanada. Az idén sajnos ezek a rekordok mind le fognak szállni, miután munkás- és hivatalnok-sztrájk, valamint a kereskedők legtöbbje is kénytelen a nehéz viszonyok miatt a takarékoság legszigorúbb szabályait szerint beosztani a szűkös keresetét.

NEM LESZ ALAGUT A TENGER ALATT

A legújabb londoni kábelátvitel híradásai szerint az angol kormány egyhangú határozattal a La Manche csatorna alatt furandó alagut ellen foglalt állást és ezáltal elejét vette, hogy az évtizedek óta tervezett nagy kölökédéstechnikai álom valóra váljék. Az angol és francia partokot összekötő alagut aránytalanul megrövidítette volna a Szigetország és az európai szárazföld közötti távolságot, azon ban az angolok úgy látják nem nagyon bíznak volt az övetségeikben s nem tartják lehetőlennek, hogy az alagut sok kellemetlenségre adna okot s emellett egy bizonyos mértékben megbénítaná az angol hajóforgalmat is.

CSALADI HÁBORU A FÖNYEREMÉNY MIATT

A quebeci visszatért katonák által kibocsátott szerencsés sorsjegyekre az angliai lövészény eredményeképpen óriási összegeket fizettek ki a mult hétén. Egy 19 éves newyorki fiu nyerte az első díjat, nem kevesebb, mint 149 ezer dollárt. A családban azonban háboruskodás tört ki a szerencsés sorsjegy tulajdonjogát illetőleg, amennyiben a nyertes eladta szerencsését apjának, aki most követeli a 149 ezer ropogós dollárt.

NÉGYMILLIÓ DOLLÁROS KÖLCSÖNT KAPTAK A FARMEREK

A Farm Loan Act of Canada, azaz a kanadai gazdasági kölcsöntörvény értelmében 1929 júniar óta négy millió és 351 ezer dollár kölcsönt folyósítottak Nova Scotia, New Brunswick, Manitoba, Quebec, Alberta és British Columbia termelőinek az illetékes tartományi kormányok A könnyű részletekben törlesztendő kölcsönnek az a legérdekesebb tulajdonsága, hogy a kölcsönt jegyző farmer egyuttal részvényesé válik a birodalmi kormány által létesített alaguban.

ÚJ VASUTAKAT ÉPITENEK ÉSZAKON

A tulajdonképpen British Columbiahoz tartozó, de csupán Albertából megközelíthető Peace River vidékre újabb vasuti vonalakat építenek a vasúttársaságok. Amellett, hogy a jelenleg már használatban levő vonalakat a növekedő forgalomnak megfelelően átalakítják, és pedig külön 65 mérföld új pályát is építenek és összesen négy és félmillió dollárt szánpak arra, hogy a Peace River Districtnek a világtól nagyrészt elzárt gazdaságát bekapcsolják a kereskedelembe.

LEGÚJABB HIREK

AZ ANGOL-MAGYAR ÖSSZEKÖTTETÉSEK megerősödését jelenti az a tény, hogy Ramsay MacDonald az angol munkáspárt és a világhírdalom kormányának elnöke meghívta Bethlen István magyar miniszterelnököt. A történelmi jelentőségű találkozás valószínűleg még e hó végén fog megtörténni Londonban, mintegy betetőzve a háboru befejezése óta 30-36 külügyi intézkedéssel bíró Óhaza külpolitikai sikerreit. Legutóbb Német-Svéd, Török- és Görögországgal vette fel Magyarország a szorosabb összeköttetést a miután Olasz- és Lengyelországgal, valamint Ausztriával mind bennébbé válik a baráti viszony, ma már fél Európa támogatására számíthat a magyar.

A MUNKANÉLKÜLISÉG MEGSZÜNTETÉSE céljából Vancouverben gyűlést tartottak Kanada nagyobb városainak polgármesterei és egyhangú felterjesztéssel fordultak a birodalmi kormányhoz, a helyzet sürgős orvoslását kérve, miután ha a városok segítyezik a munkásságot, akkor a munkanélküliek mind egy helyre tudulnának. A kormány a választások megojtása utáni parlamenti időszakra ígéri a munkanélküliség megoldását.

CAROL, AZ OLAHOK BOTRÁNYKIRÁLYA, aki már háromszor lemondott a trónról, Münchenben, Kolozsvártól és Körösön megszaktitva repülő utját Párisból váratlanul újra Bukurestbe érkezett, hogy átvegye a hányatott életű ország "kormányzását." A puccsra üvönulás természetesen fenekestől felkavarta a román politikai helyzetet. Mária anyakirályné távolléte még inkább bonyolítja az események kialakulását, viszont Carolnak sikerült öccsét rávenni arra, hogy távozzék külföldre és adja át helyét a kormányzótanácsban.

SZÁZ BETEG GYERMEKET MENTETEK MEG az önfeláldozó betegelő apácák a Northwest Territories Fort Simpson telepén, amikor ismeretlen okból éjnek idején kigyulladt az ottani misszió kórház. Bár már az egész lépcsőházat elborították a lángok, a háltálmegvető apácák még akkor is vitték ki a magukkal tehetetlen apróságokat és legnagyobb önműkre sikerült mindenegyesen beteget, sőt egyes értékesebb orvosi műszereket is megmenteniük.

BANKY VILMA, A BAJOS MAGYAR FILMSZALLAG, aki finom játékkal és zamatos magyar kiejtésével Északamerika, sőt az egész világ előtt megkedveltette művészetét, legújabbban állítólag felhagy az amerikai filmzesséssel és Budapestre megy, hogy ezáltal nagyot lendítse a magyar filmiparon. A magyar származású Cukor tulajdonában levő Paramount filmgyár óhazai terjeszkedése után ezekután a Bankyvilma összeköttetésben levő Western Electric valószínűleg Magyarországon is be fog rendezkedni hangosfilm gyártására.

A LETHBRIDGE HERALD LEGÚJABBAN MAGYAR szenzációként érdekes hírt közöl, mely szerint Kistormás, tolnamegyei faluban egy felborult boroskocsi mámorosító tartalmától valószággal berugtak a közlegető bányajai és a részeg embereket is megoztényenítő dőlőngéssel mentek haza a legelőről. Egy külföldi turistacsoport nagy élvezettel kicsapléta és mint csomagét helyezte el az angol sajtóban a magyar ludak kicsapogását.

AZ ALBERTAI HANDICRAFTS GUILD, amely már oly sok élméletet szerzett a magyar kézimunkának, ezuttal különös pályázatot hirdet, amennyiben a sáfrány virágának bármilyen anyagban való kidolgozásáért 15 a 10 dolláros díjat tűzött ki. A kézimunkákat szeptember 10-ig Mrs. J. J. Anderson címére (Lemarchand Apts, Edmonton, Alta) küldhetik be az albertai magyarok.

VERES SZERELMI GYILKOSSÁGRA adta fejét Kovács Ottó honfittársunk Saskatchewan tartományi székhelyén, Regina-ban. Kovács ugyanis állítólag beleszeretett Miskolczi Pál feleségébe, mire az asszony férjével kiutasította burdosát. Egy hónapi távollét után Kovács visszatért és egy vadászukával agyonlötötte Miskolczinét, majd pedig maróttal megmérgezte magát és miután a hatóságoknak belsmerete tettét, szinten kizenvedett a kórházban.

24 KEMET FOGTAK EL A RUMÁNOK Besszarabiában. Mondanunk sem kellene, hogy a kémekek Szovjetország részére igyekeztek hiranyagot szerezni, azonban rajtavesztettek. A kémekek rengeteg hamis dolláros bankjegyet találtak, azonkívül az egyiknél a szovjethadisereg egyik titkos katonai térképét, amelyen fel vannak tüntetve azok a pontok, ahol a vörösek megküzdenék hódító hadjáratukat Európa ellen.

OLAJAT TALÁLTAK A SASKATCHEWANI Hudsons Bay Junction vasuti gécponttól mintegy 19 mérföldre délre épült vasútállomáson. Alakalmas vizet kerestek a kuturók, amideőn a föld mélyéből egyszerre óriási erővel tört elő a gáz, amely a munkások cigarettájától meggyulladva még ma is messze látható lángokkal ég. Állítólag gazdag olajforrásokra bukkantak és már meg is kezdődött a népvándorlás arrafelé. Az emberek legnagyobb része azonban nem gondolja meg, hogy még abban az esetben is, ha bőségesen lesz a vidéken olaj, a mai nehéz viszonyok között eltarthat hossa-zu évekig, míg az odátöltött munkásságnak keresetet tudnak biztosítani.

SZÁZMILLIÓ DOLLÁRRAL akar Henry Ford detroitai autómobilkialrály egy olyan intézetet alapítani, amelynek irányítására végképen meg lehetne szüntetni a munkanélküliséget. Ford megpróbálkozik az eddig még csupán elméletben felvetett assziálé eszméeknek a megvalósításával a mig maga is tevékenyen részt fog venni a világ eme legnagyobb problémájának megoldásában az autómobil és repülőgépgyártástól tízra, EdselFordra bizza MEGEGYEZTEK A SZTRAJKOLÓK A MUNKAADÓKAL Ontario nyugati vidékén, ahol már hónapok óta eredménytelenül folyt a tárgyalások a Nagy Tavak partjain épített papírgyárak és a munkásság között. Peter Heenan ottawai munkáügyi miniszter személyes közbenjárására azonban sikerült mindkét fél érdekeit kielégíteni, úgyhogy a munkások újra felvehették a munkát. Ugyancsak megoyezés jött létre a hányászákszervezet és több délalbertai hányavállalat között is.

SZIGORUAN BONTETIK A TUDATOS FELREVEZTEST, amint azt Fred Bole esete is bizonyítja. A vamiikor dugszagad elevéstörteladonost azért ítélte két évi börtönrre a bíróság, miután hamis bizonyítványok alapján celkark ki kölcsönt több pénzintézetből. Ugyancsak szigoru börtönbüntetéstere Hilték Galesky winniepi bootleggert, aki évekkel ezelőtt több magyart is megkároostott.